

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЧУЖДЕНЦИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ (ДВ, БР. 153 ОТ 1998 Г.)

Обн. ДВ. бр.67 от 4 август 2023г.

Проект: 49-302-01-32/10.05.2023 г.

§ 1. (*) В чл. 8, ал. 1 думите "както и виза, когато такава се изисква" се заменят с "както и виза или разрешение за пътуване, когато такива се изискват".

§ 2. (*) В чл. 8а, ал. 1, изречение първо след думата "паспорт" се поставя запетая, а думите "и виза, когато такава се изисква" се заменят с "както и с виза или разрешение за пътуване, когато такива се изискват".

§ 3. (*) В чл. 9ж, ал. 6 след думите "граничния контрол" се поставя запетая и се добавя "изпълнението на задачите на централното и национално звено по Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS)".

§ 4. (*) Създават се чл. 9и - 9н:

"Чл. 9и. (1) Разрешение за пътуване се издава в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 г. за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/ 2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226 (ОВ, L 236/1 от 19 септември 2018 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2018/1240".

(2) Разрешение за пътуване се издава на:

1. чужденци, посочени в приложение II на Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ, L 303/39 от 28 ноември 2018 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2018/1806", които са освободени от изискването за виза при планиран престой на територията на държавите членки с продължителност не повече от 90 дни в рамките на всеки 180-дневен период;

2. чужденци, които Република България е освободила от изискването за виза съгласно чл. 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1806 при планиран престой с продължителност не повече от 90 дни в рамките на всеки 180-дневен период;

3. чужденци - членове на семейството на български гражданин, които са освободени от изискването за виза и не притежават карта за пребиваване на член на семейството на гражданин на Европейския съюз или разрешение за пребиваване съгласно Регламент (ЕО) № 1030/2002, даващо право на пребиваване на територията на страната.

(3) Разрешение за пътуване не се издава на чужденци, определени в чл. 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1240.

Чл. 9к. (1) Когато Република България е определена съгласно Регламент (ЕС) 2018/1240 за компетентна държава членка по обработване на заявлението за издаване на разрешението за пътуване, разглеждането на заявлението се извършва от дирекция "Международно оперативно сътрудничество" в Министерството на вътрешните работи.

(2) Директорът на дирекция "Международно оперативно сътрудничество" или оправомощени от него длъжностни лица вземат решения за издаване, отказ, отмяна или отнемане на разрешението за пътуване при условията и по реда на Регламент (ЕС) 2018/1240.

(3) В съответствие с чл. 25а, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1240 за целите на

разглеждане на заявлението за издаване на разрешение за пътуване директорът на дирекция "Международно оперативно сътрудничество" или оправомощени от него длъжностни лица могат да получават от Централното бюро за съдимост електронна справка за съдимост на чужденци за престъпленията, посочени в приложението към чл. 17, параграф 4, буква "а" от регламента.

(4) Отказът, отмяната или отнемането на разрешението за пътуване се постановяват в стандартен формуляр, приет от Европейската комисия, и могат да се обжалват пред Административния съд - София-град, при условията и по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) Разрешение за пътуване с ограничена териториална валидност може да бъде издадено по причини от хуманитарен характер или когато това се налага от държавния интерес или изпълнението на международни задължения, ако заявлението за издаването му е прието за допустимо, но все още не е приключила процедурата по обработването му съгласно чл. 26 от Регламент (ЕС) 2018/1240, или са налице основания за отказ, отмяна или отнемане на разрешението.

(6) Издадените разрешения по ал. 5 са валидни на територията на Република България или териториите на други държави членки при постигнато съгласие за това в съответствие с чл. 44 от Регламент (ЕС) 2018/1240.

Чл. 9л. (1) Освен на дирекция "Международно оперативно сътрудничество", достъп до информационната система ETIAS се предоставя на:

1. органите за граничен контрол при извършване на гранични проверки на граничните контролно-пропускателни пунктове съгласно чл. 47 и 48 от Регламент (ЕС) 2018/1240;

2. дирекция "Миграция" и на звената "Миграция" при областните дирекции на Министерството на вътрешните работи - за справка или проверка съгласно чл. 49 от Регламент (ЕС) 2018/1240 дали са изпълнени условията за влизане и пребиваване или при необходимост от предоставяне на данни на трета държава за целите на връщането съгласно чл. 65, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2018/1240.

(2) Достъп до информационната система ETIAS чрез дирекция "Международно оперативно сътрудничество" във връзка с предотвратяване, разкриване и разследване на терористични и други тежки престъпления, определени в чл. 36, ал. 3 от Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест, се предоставя на:

1. Главна дирекция "Национална полиция";
2. Главна дирекция "Борба с организираната престъпност";
3. Главна дирекция "Гранична полиция";
4. областните дирекции на Министерството на вътрешните работи;
5. Държавна агенция "Национална сигурност";
6. Агенция "Митници";
7. Служба "Военна полиция";
8. органите на съдебната власт.

(3) Достъпът до информационната система ETIAS се предоставя от дирекция "Международно оперативно сътрудничество" при условията и по реда на чл. 51 и 52 от Регламент (ЕС) 2018/1240 въз основа на мотивирано искане на оправомощени от ръководителите на структури по ал. 2 служители в писмена или електронна форма.

(4) При спешни случаи, когато е необходимо да се предотврати непосредствена опасност за живота на лице, свързана с терористично или друго тежко престъпление, дирекция "Международно оперативно сътрудничество" обработва искането незабавно, като проверката на условията по чл. 52 от Регламент (ЕС) 2018/1240 се извършва в 7-дневен срок след постъпване на искането.

(5) Органите по ал. 1 и 2 приемат и прилагат вътрешни правила за ефективен контрол

върху оправомощените лица с право на достъп до информационната система ETIAS.

(6) Дирекция "Международно оперативно сътрудничество", Главна дирекция "Гранична полиция" и областните дирекции на Министерството на вътрешните работи поддържат съгласно изискванията на чл. 69, параграфи 3 и 4 от Регламент (ЕС) 2018/1240 регистри на служителите, надлежно оправомощени да въвеждат и извличат данни от информационната система ETIAS.

(7) Дирекция "Международно оперативно сътрудничество" регистрира съгласно изискванията на чл. 70 от Регламент (ЕС) 2018/1240 всички операции по обработване на данните, получени въз основа на направените искания за достъп до информационната система ETIAS.

Чл. 9м. (1) При влизане в и излизане от Република България органите за граничен контрол въвеждат в Системата за влизане и излизане (СВИ) съгласно Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2017 г. за създаване на Система за влизане/излизане (СВИ) с цел регистриране на данните относно влизането и излизането и данните относно отказа за влизане на граждани на трети страни, преминаващи външните граници на държавите членки, за определяне на условията за достъп до СВИ за целите на правоприлагането и за изменение на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение и регламенти (ЕО) № 767/2008 и (ЕС) № 1077/2011 (ОВ, L 327/20 от 9 декември 2017 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2017/2226", данни за чужденци, които:

1. са допуснати за краткосрочно пребиваване на територията на държавите членки и които подлежат на гранични проверки в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) (ОВ, L 77/1 от 23 март 2016 г.);

2. са членове на семейството на български гражданин и не притежават карта за пребиваване на член на семейството на гражданин на Европейския съюз или разрешение за пребиваване съгласно Регламент (ЕО) № 1030/2002, даващо право на пребиваване на територията на страната.

(2) В СВИ се въвеждат данни и за чужденци, чието влизане е отказано в съответствие с чл. 14 от Кодекса на шенгенските граници.

(3) В СВИ не се регистрират данни за чужденци, определени в чл. 2, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2017/2226.

(4) Освен на компетентните органи за граничен контрол, достъп до СВИ с цел въвеждане, промяна, заличаване и справка с данни се предоставя на:

1. оправомощени със заповед на министъра на външните работи консулски служители в задграничните представителства, компетентни за издаване, анулиране и отмяна на визи;

2. оправомощени със заповед на министъра на външните работи служители на Националния визов център към дирекция "Консулски отношения" на Министерството на външните работи;

3. оправомощени със заповед на директора на дирекция "Миграция" служители на дирекция "Миграция" и оправомощени със заповед на директорите на областните дирекции на Министерството на вътрешните работи служители на звената "Миграция" при областните дирекции на Министерството на вътрешните работи;

4. оправомощени със заповед на директора на дирекция "Международно оперативно сътрудничество" служители;

5. оправомощени със заповед на председателя на Държавна агенция "Национална сигурност" служители, които изпълняват функции съгласно чл. 41, ал. 1, т. 2 от Закона за Държавна агенция "Национална сигурност".

(5) На служителите по ал. 4, т. 1, 2, 3 и 5 се предоставя достъп за търсене в СВИ с цел издаване, удължаване, анулиране или отмяна на визи пряко чрез СВИ по данните, определени в чл.

24 от Регламент (ЕС) 2017/2226.

(6) На служителите по ал. 4, т. 3, които са оправомощени да извършват проверки на територията на страната относно спазване на условията за влизане и пребиваване, се предоставя достъп до данните по чл. 26 и 27 от Регламент (ЕС) 2017/2226 от автоматизирано работно място за връзка със СВИ с цел проверка или установяване на самоличността на чужденец и/или проверка дали са спазени условията за влизане и пребиваване.

(7) Служителите по ал. 4, т. 4 могат да правят справки с данните в СВИ в режим само за четене за целите на издаването, отказа, отмяната или отнемането на разрешението за пътуване.

(8) Органите по ал. 4 създават и поддържат съгласно изискванията на чл. 46, параграфи 3 и 4 от Регламент (ЕС) 2017/2226 регистри на служителите, които са надлежно оправомощени да обработват данни в СВИ.

Чл. 9н. (1) Достъп до данни в СВИ чрез централните звена за достъп във връзка с предотвратяване, разкриване и разследване на терористични и други тежки престъпления, определени в чл. 36, ал. 3 от Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест, се предоставя на:

1. Главна дирекция "Национална полиция";
2. Главна дирекция "Борба с организираната престъпност";
3. Главна дирекция "Гранична полиция";
4. областните дирекции на Министерството на вътрешните работи;
5. дирекция "Международно оперативно сътрудничество" в Министерството на вътрешните работи;
6. Държавна агенция "Национална сигурност";
7. Агенция "Митници";
8. Служба "Военна полиция";
9. органите на съдебната власт.

(2) Достъпът до данните се предоставя от централните звена за достъп при условията и по реда на чл. 31 и 32 от Регламент (ЕС) 2017/2226 въз основа на мотивирано искане на оправомощени от ръководителите на структури по ал. 1 служители в писмена или електронна форма.

(3) При спешни случаи, когато е необходимо да се предотврати непосредствена опасност за живота на лице, свързана с терористично или друго тежко престъпление, централните звена за достъп обработват искането незабавно, като проверката на условията по чл. 32 от Регламент (ЕС) 2017/2226 се извършва в 7-дневен срок след постъпване на искането.

(4) Централните звена за достъп регистрират съгласно изискванията на чл. 59 от Регламент (ЕС) 2017/2226 всички операции по обработване на данните, получени въз основа на направените искания за достъп до СВИ."

§ 5. В чл. 10, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. (*) В т. 10 думите "две години" се заменят с "5 години".
2. В т. 18 след думите "като притежател на" се добавя "национална".
3. Създава се т. 18а:

"18а. вече е пребивавал на територията на Европейския съюз 90 дни в рамките на последните 180 дни като притежател на шенгенска виза, установено чрез проверка в СВИ;".

4. В т. 19 след думата "влизане" се добавя "и пребиваване".

5. Създават се т. 27 и 28:

"27. с правен акт на Съвета на Европейския съюз е наложена ограничителна мярка с цел недопускане на влизане и транзитно преминаване през територията на държавите членки, включително мярка за изпълнение на забрана за пътуване, наложена от Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации;

28. (*) отказва да предостави биометрични данни, ако такива се изискват за създаване на лично досие в СВИ или за извършване на граничните проверки, освен когато е освободен от това изискване съгласно Регламент (ЕС) 2017/2226."

§ 6. В чл. 16, ал. 3 изречение второ се изменя така: "Отказите за влизане в страната могат да се обжалват при условията и по реда на Административнопроцесуалния кодекс."

§ 7. (*) В чл. 17 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 5 думата "снемат" се заменя с "обработват" и се създава изречение второ: "Органите за граничен контрол могат да обработват биометрични данни за лица, чието влизане или отказ за влизане съгласно Регламент (ЕС) 2017/2226 подлежат на регистрация в СВИ, с цел създаване на лично досие."

2. В ал. 6 след думата "чужденеца" се добавя "съгласно Приложение IV от Кодекса на шенгенските граници".

§ 8. (*) В чл. 19, ал. 1, т. 1 думите "както и виза, когато такава е необходима" се заменят с "както и виза или разрешение за пътуване, когато такива се изискват".

§ 9. В чл. 20, ал. 1 се създават т. 3 и 4:

"3. (*) наличието на валидно разрешение за пътуване, когато такава се изисква; проверката се извършва чрез защитен достъп до портала за превозвачи съгласно чл. 45 от Регламент (ЕС) 2018/1240;

4. (*) дали гражданите на трети страни, притежаващи еднократна или двукратна входна виза за краткосрочно пребиваване съгласно чл. 2, параграф 2, буква "а" от Визовия кодекс, вече са използвали броя на влизанията, разрешени от визата; проверката се извършва чрез уеб услугата, посочена в чл. 13 от Регламент (ЕС) 2017/2226."

§ 10. Създава се чл. 26б:

"Чл. 26б. (1) При разглеждане на заявление за издаване на разрешение за пребиваване или за продължаване на срока на пребиваване или на виза за дългосрочно пребиваване на чужденец, по отношение на когото друга държава членка е въвела в Шенгенската информационна система (ШИС) сигнал за връщане или сигнал за отказ за влизане и пребиваване, службите за административен контрол на чужденците провеждат предварителни консултации със съответната държава членка съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2018/1860 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 г. за използването на Шенгенската информационна система за целите на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави (ОВ, L 312/1 от 7 декември 2018 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2018/1860", и чл. 27 от Регламент (ЕС) 2018/1861 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенската информационна система (ШИС) в областта на граничните проверки, за изменение на Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген и за изменение и отмяна на Регламент (ЕО) № 1987/2006 (ОВ, L 312/14 от 7 декември 2018 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2018/1861".

(2) За резултата от проведените предварителни консултации по ал. 1 се информират държавните органи, участващи в процедурите по разглеждане на заявленията за издаване на разрешение за пребиваване, за продължаване на срока на пребиваване или на виза за дългосрочно пребиваване на чужденец."

§ 11. В чл. 33в, ал. 2 думата "молба" се заменя със "заявление".

§ 12. Член 44в се изменя така:

"Чл. 44в. (1) Сигнал за отказ за влизане и пребиваване се въвежда в ШИС въз основа на влязъл в сила отказ, издаден на основание чл. 10, ал. 1, т. 1 - 4, 6 - 8, 10, 11, 13, 14, 16, 18 - 20, 23, 25 -

27 или заповед за налагане на мярка по чл. 39а, ал. 1, т. 4.

(2) Сигнал за връщане се въвежда в ШИС въз основа на заповед за налагане на мярка по чл. 39а, ал. 1, т. 1 - 3, ако е влязла в сила или е допуснато предварително изпълнение.

(3) По отношение на чужденец, който притежава валидно разрешение за пребиваване или валидна виза за дългосрочно пребиваване, издадени от друга държава членка, преди въвеждането на сигнала по ал. 1 или 2, дирекция "Миграция" провежда консултации с другата държава членка съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) 2018/1860 и чл. 28 от Регламент (ЕС) 2018/1861.

(4) Когато се установи, че е въведен сигнал за връщане или сигнал за отказ за влизане и пребиваване на чужденец, който притежава валидно разрешение за пребиваване или валидна виза за дългосрочно пребиваване, издадени от друга държава членка, компетентните органи, издали отказа или наложили мярката, могат да ги отменят и да заличат сигнала. В случай че отказът или мярката не бъдат отменени, компетентните органи по изречение първо провеждат консултации със съответната друга държава членка съгласно чл. 11 от Регламент (ЕС) 2018/1860 и чл. 29 от Регламент (ЕС) 2018/1861."

§ 13. В допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 1:

а) в т. 17 се създава изречение второ: "За целите на СВИ биометрични данни са данните за пръстови отпечатащи и портретна снимка, така както са определени в чл. 3, параграф 1, т. 16 - 18 от Регламент (ЕС) 2017/2226.";

б) създават се т. 23, 24 и 25:

"23. "Разрешение за пътуване" е решение, издадено в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1240;

24. "Система за влизане и излизане" е системата, създадена съгласно Регламент (ЕС) 2017/2226;

25. "Централни звена за достъп" по смисъла на чл. 9н, ал. 2 са звената, определени от главния секретар на МВР в рамките на оправомощените органи по чл. 9н, ал. 1, т. 1 - 4, които обработват исканията и предоставят справките в СВИ."

2. Създават се § 2а и 2б:

"§ 2а. Поставяне на печат за последното влизане в страната върху документа за пътуване при подаване на заявление за издаване на разрешение за пребиваване се изисква, доколкото е приложимо съгласно Приложение IV от Кодекса на шенгенските граници.

§ 2б. Извънредните процедури по чл. 13а от Регламент (ЕС) 2017/2226 и чл. 46 от Регламент (ЕС) 2018/1240 се прилагат, когато поради неизправност на част от информационните системи ETIAS и СВИ или по други технически причини превозвачите не може да отправят запитване до системата."

Допълнителни разпоредби

§ 14. Този закон предвижда мерки по прилагането на:

1. Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 г. за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226;

2. Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване;

3. Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2017 г.

за създаване на Система за влизане/излизане (СВИ) с цел регистриране на данните относно влизането и излизането и данните относно отказа за влизане на граждани на трети страни, преминаващи външните граници на държавите членки, за определяне на условията за достъп до СВИ за целите на правоприлагането и за изменение на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение и регламенти (ЕО) № 767/2008 и (ЕС) № 1077/2011;

4. Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. относно Кодекса на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници);

5. Регламент (ЕС) 2018/1860 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 г. за използването на Шенгенската информационна система за целите на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави;

6. Регламент (ЕС) 2018/1861 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенската информационна система (ШИС) в областта на граничните проверки, за изменение на Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген и за изменение и отмяна на Регламент (ЕО) № 1987/2006;

7. Регламент (ЕС) 2018/1862 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенската информационна система (ШИС) в областта на полицейското сътрудничество и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, за изменение и отмяна на Решение 2007/533/ПВР на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1986/2006 на Европейския парламент и на Съвета и Решение 2010/261/ЕС на Комисията (ОВ, L 312/56 от 7 декември 2018 г.);

8. Регламент (ЕО) № 1030/2002 на Съвета от 13 юни 2002 г. относно единния формат на разрешенията за пребиваване за гражданите на трети страни (ОВ, L 157/1 от 15 юни 2002 г.);

9. Регламент (ЕС) 2021/1152 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за изменение на регламенти (ЕО) № 767/2226, (ЕС) 2018/1240, (ЕС) 2018/1860, (ЕС) 2018/1861 и (ЕС) 2019/817 по отношение на определянето на условията за достъп до други информационни системи на ЕС за целите на Европейската система за информация на пътуванията и разрешаването им (ОВ, L 249/15 от 14 юли 2021 г.).

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 15. Проверката за наличие на валидно разрешение за пътуване по чл. 20, ал. 1, т. 3 не се прилага за първите три години след пускане в действие на информационната система ETIAS спрямо автобусните превозвачи на групи от хора по сухопътен маршрут.

§ 16. В Закона за българските лични документи (обн., ДВ, бр. 93 от 1998 г.; изм., бр. 53, 67, 70 и 113 от 1999 г., бр. 108 от 2000 г., бр. 42 от 2001 г., бр. 45 и 54 от 2002 г., бр. 29 и 63 от 2003 г., бр. 96, 103 и 111 от 2004 г., бр. 43, 71, 86, 88 и 105 от 2005 г., бр. 30, 82 и 105 от 2006 г., бр. 29, 46 и 52 от 2007 г., бр. 66, 88 и 110 от 2008 г., бр. 35, 47, 82 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 100 от 2010 г., бр. 9 и 23 от 2011 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2011 г. - бр. 32 от 2011 г.; изм., бр. 55 от 2011 г., бр. 21, 42 и 75 от 2012 г., бр. 23 и 70 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 14, 79 и 80 от 2015 г., бр. 33, 81, 97 и 101 от 2016 г., бр. 85 и 97 от 2017 г., бр. 14 и 24 от 2018 г., бр. 1, 12, 17, 24, 34, 58 и 101 от 2019 г., бр. 60, 69, 98 и 101 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 32 от 2022 г. и бр. 8 от 2023 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 76 се създава т. 10:

"10. уязвими пълнолетни лица от съображения за собствената им защита, за които са постъпили данни в Главна дирекция "Борба с организираната престъпност", Главна дирекция "Национална полиция", Главна дирекция "Гранична полиция" или областните дирекции на

Министерството на вътрешните работи за наличието на конкретен и явен риск да бъдат изведени или да напуснат територията на страната и да станат жертви на трафик на хора."

2. Създава се чл. 76б:

"Чл. 76б. (1) Мярката по чл. 76, т. 10 се прилага с цел закрила на лицето за срок до 6 месеца.

(2) При доказани здравословни причини или други нетърпящи отлагане случаи мярката не се прилага.

(3) Мярката се прилага със заповед на главния секретар на Министерството на вътрешните работи въз основа на мотивирано предложение от структура на Министерството на вътрешните работи по чл. 76, т. 10 след индивидуална преценка на принципите за пропорционалност и съразмерност и становище на Националната комисия за борба с трафика на хора.

(4) Заповедта за прилагане на принудителната административна мярка може да се обжалва в 14-дневен срок по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) Съдът разглежда жалбата в тридневен срок от постъпването и се произнася с решение в срок до 7 дни от образуването на делото. Решението на първоинстанционния съд може да се обжалва пред Върховния административен съд, който се произнася в срок до 14 дни от постъпването на жалбата.

(6) Забраната за напускане на страната може да бъде отменена и преди изтичането на срока по предложение от структура на Министерството на вътрешните работи по чл. 76, т. 10 или по молба на лицето, в случай че рискът от незаконно извеждане или напускане на страната е отпаднал. Отказът за отмяна на забраната може да се обжалва по реда на ал. 4 и 5."

3. Член 77 се изменя така:

"Чл. 77. На лицата, намиращи се извън Република България, с приложени принудителни административни мерки по чл. 75, 76, 76а, забрана за напускане пределите на Република България по чл. 68, ал. 1 и 2 от Наказателно-процесуалния кодекс или по чл. 127б от Семейния кодекс, се издава временен паспорт."

4. В глава седма, раздел II се създава чл. 79б:

"Чл. 79б. Сигнали по чл. 32, параграф 1, букви "в" - "д" от Регламент (ЕС) 2018/1862 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенската информационна система (ШИС) в областта на полицейското сътрудничество и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, за изменение и отмяна на Решение 2007/533/ПВР на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1986/2006 на Европейския парламент и на Съвета и Решение 2010/261/ЕС на Комисията (ОВ, L 312/56 от 7 декември 2018 г.) се въвеждат в ШИС на основание влезли в сила или по които е допуснато предварително изпълнение заповеди за прилагане на принудителни административни мерки по чл. 76, т. 9 и 10 и чл. 76а или съдебни решения за налагане на забрана за напускане на страната по реда на чл. 127б от Семейния кодекс."

5. В § 1 от допълнителните разпоредби се създават т. 24 и 25:

"24. "Уязвими пълнолетни лица" са хората с увреждания, възрастните хора, бременните жени, самотните родители с ненавършили пълнолетие деца, жертвите на трафик на хора, лицата с тежки здравословни проблеми, лицата с психични разстройства и лицата, които са понесли изтезание, изнасилване или други тежки форми на психическо, физическо или сексуално насилие.

25. "Трафик на хора" е понятие по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за борба с трафика на хора."

§ 17. В Закона за влизането, пребиваването и напускането на Република България на гражданите на Европейския съюз и членовете на техните семейства (обн., ДВ, бр. 80 от 2006 г.; изм., бр. 109 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 36, 93 и 102 от 2009 г., бр. 9 от 2011 г., бр. 21 от 2012 г., бр. 53

от 2014 г., бр. 14 и 79 от 2015 г., бр. 97 от 2016 г., бр. 97 от 2017 г., бр. 14 и 56 от 2018 г., бр. 1 и 34 от 2019 г., бр. 60 от 2020 г. и бр. 21 от 2021 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. (*) В чл. 4, ал. 2, т. 1 след думата "паспорт" се поставя запетая, а думите "и виза, когато такава се изисква" се заменят с "както и с виза или разрешение за пътуване, когато такива се изискват".

2. (*) Създават се чл. 4а, 4б и 4в:

"Чл. 4а. (1) Разрешението за пътуване се издава в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 г. за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226 (ОВ, L 236/1 от 19 септември 2018 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2018/1240".

(2) Разрешение за пътуване се издава на граждани на трети страни, които са освободени от изискването за виза и:

1. са членове на семейството на гражданин на Европейския съюз или членове на семейството на гражданин на трета страна, който се ползва от правото на свободно движение, равностойно на това на гражданин на Съюза по силата на споразумение между Съюза и неговите държави членки, от една страна, и трета страна, от друга, и

2. не притежават карта за пребиваване на член на семейството на гражданин на Европейския съюз или разрешение за пребиваване съгласно Регламент (ЕО) № 1030/2002 на Съвета от 13 юни 2002 г. относно единния формат на разрешенията за пребиваване за гражданите на трети страни (ОВ, L 157/1 от 15 юни 2002 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 1030/2002", предоставящо право на пребиваване на територията на страната.

Чл. 4б. (1) Когато Република България е определена съгласно Регламент (ЕС) 2018/1240 за компетентна държава членка по обработване на заявлението за издаване на разрешение за пътуване, разглеждането на заявлението се извършва от дирекция "Международно оперативно сътрудничество" в Министерството на вътрешните работи.

(2) Директорът на дирекция "Международно оперативно сътрудничество" или оправомощени от него длъжностни лица вземат решения за издаване, отказ, отмяна или отнемане на разрешението за пътуване при условията и по реда на Регламент (ЕС) 2018/1240.

(3) Отказът, отмяната или отнемането на разрешението за пътуване се постановяват в стандартен формуляр, приет от Европейската комисия, и могат да се обжалват пред Административния съд - София-град, при условията и по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 4в. При влизане в и излизане от Република България органите за граничен контрол въвеждат в Системата за влизане и излизане съгласно Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2017 г. за създаване на Система за влизане/излизане (СВИ) с цел регистриране на данните относно влизането и излизането и данните относно отказа за влизане на граждани на трети страни, преминаващи външните граници на държавите членки, за определяне на условията за достъп до СВИ за целите на правоприлагането и за изменение на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение и регламенти (ЕО) № 767/2008 и (ЕС) № 1077/2011 (ОВ, L 327/20 от 9 декември 2017 г.), данни за граждани на трети страни, които:

1. са членове на семейството на гражданин на Европейския съюз или членове на семейството на гражданин на трета страна, който се ползва от правото на свободно движение, равностойно на това на гражданин на Съюза по силата на споразумение между Съюза и неговите държави членки, от една страна, и трета страна, от друга, и

2. не притежават карта за пребиваване на член на семейството на гражданин на Европейския съюз или разрешение за пребиваване съгласно Регламент (ЕО) № 1030/2002, даващо

право на пребиваване на територията на страната."

§ 18. В Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест (обн., ДВ, бр. 46 от 2005 г.; изм., бр. 86 от 2005 г., бр. 52 от 2008 г., бр. 49 от 2010 г., бр. 55 от 2011 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 7 и 45 от 2019 г. и бр. 48 от 2023 г.) в чл. 57 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 думите "Решение 2007/533/ПВР на Съвета от 12 юни 2007 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II)" се заменят с "Регламент (ЕС) 2018/1862 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенската информационна система (ШИС) в областта на полицейското сътрудничество и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, за изменение и отмяна на Решение 2007/533/ПВР на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1986/2006 на Европейския парламент и на Съвета и Решение 2010/261/ЕС на Комисията (ОВ, L 312/56 от 7 декември 2018 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2018/1862".

2. В ал. 4 се създава изречение второ: "Издаващият орган може да разпорежи временно дезактивиране на сигнала при условията и в срока по чл. 26, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2018/1862."

§ 19. В Закона за Министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 53 от 2014 г.; изм., бр. 98 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 56 и 61 от 2015 г., бр. 81, 97, 98 и 103 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2017 г. - бр. 26 от 2017 г.; изм., бр. 58, 97 и 103 от 2017 г., бр. 7 и 10 от 2018 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2018 г. - бр. 48 от 2018 г.; изм., бр. 55 и 77 от 2018 г., бр. 7, 17, 34 и 58 от 2019 г., бр. 60 и 85 от 2020 г., бр. 20 от 2021 г., бр. 22, 56 и 62 от 2022 г. и бр. 48 от 2023 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 106:

а) в т. 3 думите "международни договори" се заменят с "приложимите правни актове на ЕС и международните договори";

б) точка 4 се изменя така:

"4. ползват информационните бази данни на Международната организация на криминалната полиция (Интерпол), на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол), както и широкомащабните информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие."

2. В чл. 120, ал. 2 след думите "Шенгенското пространство" се поставя запетая и се добавя "изпълнение на процедурите по връщане на незаконно пребиваващи чужденци".

3. В чл. 121 текстът преди т. 1 се изменя така: "Компетентните органи на МВР правят справки, въвеждат, актуализират и заличават сигнали в ШИС за издирвани, контролирани, уязвими или с неустановена самоличност лица, издирвани или контролирани вещи и за чужденци с отказ за влизане и пребиваване или с издадено решение за връщане на територията на Шенгенското пространство по:".

§ 20. В Семейния кодекс (обн., ДВ, бр. 47 от 2009 г.; изм., бр. 74 и 82 от 2009 г., бр. 98 и 100 от 2010 г., бр. 82 от 2012 г., бр. 68 от 2013 г., бр. 74 от 2016 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 24 и 101 от 2019 г. и бр. 103 от 2020 г.) се създава чл. 127б:

"Забрана за напускане на страната на дете, изложено на риск от извеждане от страната по смисъла на чл. 32, параграф 1, буква "в" от Регламент (ЕС) 2018/1862 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 година за създаването, функционирането и използването на Шенгенската информационна система (ШИС) в областта на полицейското сътрудничество и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, за изменение и отмяна на Решение 2007/533/ПВР на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1986/2006 на Европейския парламент и на Съвета и

Решение 2010/261/ЕС на Комисията (ОВ, L 312/56 от 7 декември 2018 г.)

Чл. 127б. (1) Районният съд по настоящия адрес на детето разглежда искане за налагане на забрана за напускане на страната на дете при конкретен и явен риск от незаконно извеждане на детето от родител, настойник, попечител или роднина.

(2) Незаконно е извеждането на дете с обичайно местопребиваване в Република България, извършено в нарушение на правото на ефективно упражняване на родителските права и задължения, придобити по силата на решение, на закона или на споразумение.

(3) Производството започва по молба на родител, настойник или попечител. Съдът изслушва другия родител, освен ако не се яви без уважителни причини. Съдът може и по своя инициатива да събира доказателства.

(4) Съдът уведомява незабавно органите за граничен контрол при Министерството на вътрешните работи за образуваното производство. До влизането в сила на съдебното решение детето може да напуска страната само с разпореждане на съда.

(5) Съдът обявява решението си в 14-дневен срок от образуването на делото, като забраната за напускане на страната може да е за срок до една година. Съдът може да допусне предварително изпълнение на постановеното решение.

(6) Решението на районния съд може да се обжалва пред окръжния съд в 7-дневен срок от съобщаването. В едномесечен срок от постъпването на жалбата окръжният съд се произнася с решение, което е окончателно. Разпореждането по ал. 4 може да се обжалва по същия ред.

(7) Препис от съдебното решение по ал. 5 се изпраща незабавно на компетентните органи на Министерството на вътрешните работи за въвеждане на сигнал в Шенгенската информационна система.

(8) Забраната за напускане на страната може да бъде отменена с решение на районния съд по молба на родител, настойник или попечител, ако се представят доказателства, че рискът от незаконно извеждане на детето е отпаднал. Съдът разглежда молбата за отмяна по реда на ал. 3 и уведомява компетентните органи по реда на ал. 7."

§ 21. (1) Параграфи 1, 2, 3, § 4 относно чл. 9и - 9л, § 8, § 9 относно чл. 20, ал. 1, т. 3 и § 17, т. 1 и т. 2 относно чл. 4а и 4б се прилагат от датата, определена от Европейската комисия съгласно чл. 88, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1240.

(2) Параграф 4 относно чл. 9м и 9н, § 5, т. 1 и т. 5 относно т. 28, § 7, § 9 относно чл. 20, ал. 1, т. 4 и § 17, т. 2 относно чл. 4в се прилагат от датата, определена от Европейската комисия съгласно чл. 66, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/2226.

Законът е приет от 49-ото Народно събрание на 26 юли 2023 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.